

*Eugénia
von der Leyen*

~~~~~

**Moje
rozhovory
s dušami
v očistci**

*Eugénia
von der Leyen*

**Moje
rozhovory
s dušami
v očistci**

*Eugénia
von der Leyen*

Moje
rozhovory
s dušami
v očistci

„Duše v očistci musia, žiaľ, veľa vytrpieť pre svoju nedbanlivosť, pohodlnú zbožnosť a nedostatok horlivosti za Boha i za spásu blížneho. Ako im len pomôcť? Čím, ak nie láskou, ktorá všetko napraví za nich; ktorá obetuje vlastné skutky cnosti, ak ich počas svojho života ony nekonali?“

ANNA KATARÍNA EMMERICHOVÁ

„Kedykoľvek potrebujem od Boha nejakú výnimočnú milosť, modlím sa k dušiam v očistci a moje volanie je vždy vypočuté...“

KRESCENCIA Z KAUFBEURENU

„Úžas, aký táto kniha vzbudí v čitateľovi, sa nedá vyjadriť slovami.“

ANONYMNÁ ČITATEEKA Z LUZERNU

Z nemeckého originálu: *Meine Gespräche mit Armen Seelen*

Vydal: © Zachej.sk, 2021

Preklad: © Rastislav Nemeč

Grafika: © bookwork.sk

Jazyková korektúra: Zuzana Hašková

Biblické citáty sú uvedené podľa oficiálneho katolíckeho prekladu Svätého písma (SSV, 2016).

Nihil obstat: prof. ThDr. Cyril Hišem, PhD.

Imprimatur: Mons. Bernard Bober, arcibiskup metropolita, ABÚ Košice – prot. č. 851/21, 16. 9. 2021

ISBN: 978-80-8211-405-1

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto publikácie sa nesmie reprodukovať v žiadnej podobe ani žiadnym spôsobom (elektronicky, mechanicky, fotokópiami ani iným spôsobom) bez súhlasu vlastníka autorských práv.

Dva svety Eugénie von der Leyen

ARNOLD GUILLET

Keď sa vydavateľ rozhoduje, či vydať nového autora, zvyčajne mu položí tú najvyššobecnejšiu zo všetkých otázok. Podobnú, akú položili aj učenici Ježišovi: „Učiteľ, kde bývaš?“ (Jn 1, 38) Človek nepozná druhého dovtedy, kým nevie, aká krajina, aký región, aké prostredie, aká doba ho formovali a kam siahajú korene jeho života.

Plán uverejniť slávny denník švábskej princeznej vo mne definitívne dozrel v roku 1978, keď naše vydavateľstvo navštívil otec Peter Gehring z Lindau. Len náhodou sa náš rozhovor dotkol Eugénie von der Leyen, vďaka čomu sme sa dozvedeli, že otec Gehring pochádzal z rovnakej oblasti ako ona. Vyrastal totiž v Blonhofene – v mestečku vzdialenom len niekoľko kilometrov od zámku Waal. Považovali sme preto za veľké šťastie, keď dr. Gehring ako znalec tamojšieho *genius loci* súhlasil s tým, že vytvorí k denníku komentár. Takej úlohy sa môže ujať len človek, ktorý má podrobné vedomosti o celom autorkinom živote vrátane jej rodného kraja.

Aký výnimočný a priam nebezpečný bol tento denník vo svojej dobe, najlepšie ilustruje fakt, že o ňom vedeli dvaja mocní muži. Jednak Hitler, ktorý knihu ihneď zakázal (čo by iste neurobil, ak by bola neškodná), jednak pápež Pius XII. – blízky priateľ kniežacej rodiny von der Leyen. Ako pápežský nuncius v Nemecku dosť často pobudol na zámku Waal a Unterdießen a originál Eugéniinho denníka dostal od kniežacej rodiny aj do daru.

Dcéra starobylého nemeckého kniežacieho rodu

Autorka nášho denníka – princezná Eugénia von der Leyen a Hohengeroldsecku – sa narodila 15. mája 1867 v Mníchove. V X. zväzku Encyklopédie šľachtických rodov¹ sa o urodzenom rode von der Leyen dočítame:

„Prastarý katolícky šľachtický rod z mesta Trier, ktorého pôvod sa odvodzuje od hradu Gondorf na rieke Mosel v kraji Mayen. Prvé písomné zmienky o ňom nachádzame u Engelberta de Cunthereva a sú z roku 1158. Rodu približne od roku 1300 patrí titul „von der Leyen“ a v roku 1705 získal léno v podobe hradu Hohengeroldseck, dištrikt Offenburg. Až do roku 1815 využívali kniežací titul suveréna – najvyššieho panovníka. Členmi Rýnskeho spolku sa stali dňa 12. 7. 1806: „Potomkom sa dovoľuje užívať pred menom titul princ, prípadne princezná von der Leyen a Hohengeroldsecku...“

Eugénia von der Leyen bola dcérou tretieho kniežaťa von der Leyen – Filipa II. Františka Ervína, ktorý sa narodil 14. júna 1819 vo Waale a tam aj 24. júla 1882 zomrel. Z matkinej strany, za slobodna kňažnej Adelaidy z Thurn a Taxis († 1888), mala Eugénia vznešený pôvod v známom nemeckom kniežacom rode Thurn a Taxis. Tento rod po dlhé stáročia viedol v nemeckom cisárstve poštový úrad a práve od tohto rodu bolo od-

---

¹ Vyšlo vo vydavateľstve C. A. Starke v Limburgu.

vodené aj slovo „taxa“. Eugéniin brat Ervín II. Teodor zomrel v poradí ako 4. knieža von der Leyen vo veku 75 rokov (v roku 1938). So svojou manželkou – Eugéniinou švagrinou, ktorá sa za slobodna volala Mária Šarlota von Salm-Reifferscheidt-Dijk († 1944), mal syna – Eugéniinho synovca – knieža Ervína III. Otta Filipa. Ten sa v Ríme oženil s Donnou Nives Ruffo della Scalleta z rodu Borghese. Jeho manželka – na rozdiel od liberálne zmýšľajúcej rodiny – vôbec nepochybovala o Eugéniinej charizme a osobne doručila originál jej denníka pápežovi Piovi XII. Vplyv rodiny Borghese bol pre Eugéniu rozhodujúci, stali sa priam jej duchovnými mecenášmi. Kňažná Ludovika Borghese (1859 – 1928) prostredníctvom svojej dcéry a vnučky vo veľkom podporovala Eugéniinu misiu. Keďže sa jej dcéra Mária Nives vydala na zámok Waal, mohla byť Eugénii nablízku so svojou pomocou a dokonca nad ňou držala ochrannú ruku, pevne presvedčená o jej mimoriadnom dare. Princezná Ludovika, ktorá nás pozvala na priateľskú návštevu a ukázala nám oba zámky, vďačí za svoje krstné meno svojej starej mame v Ríme – kňažnej Ludovike Borghese. Vidíme, že aj v duchovnom svete existujú akési súradnice vplyvu, ktorého dosah sa ale ukáže až po nejakom čase.

Keď Viedenský kongres vydal rozhodnutie prerozdeliť jednotlivé panské pozemky, knieža von der Leyen kúpil vtedy dve: panstvo Unterdießen i panstvo Waal. V roku 1924 ten istý knieža rozhodol o prestavaní zámku Unterdießen a presne 26. júna 1925 sa doň nastáhoval aj s Eugéniou von der Leyen, ktorá tam žila až do svojej smrti 9. januára 1929. Počas renovačných prác na zámku v roku 1923 robotníci narazili v zákla-

doch budovy na rímske kamene, čím sa potvrdila domnienka, že na tomto mieste mali svoje opevnenie už Rimania.

Návšteva zámku Unterdießen

Eugénia von der Leyen strávila väčšinu svojho života na zámku Waal, ale od roku 1925 bývala aj na zámku Unterdießen vzdialenom len niekoľko kilometrov. 31. januára 1979 princezná Ludovika von der Leyen pozvala dr. Gehringa spolu s vydavateľom, aby si pozreli zámok Unterdießen i Waal. Oba zámky ležia v bavorskom Švábsku medzi Augsburgom a Garmisch-Partenkirchenom, 10 kilometrov južne od Landsbergu v hornom Lechtali, 12 kilometrov východne od Bad Wörishofenu, asi 8 kilometrov od Buchloe (dnes železničný uzol) a približne 25 kilometrov na severovýchod od Kaufbeurenu. Landsberg je starodávne bavorské okresné mesto na rieke Lech povyše slávneho bojového poľa, kde v roku 955 kráľ Otto I. so svojimi vojskami dosiahol historické víťazstvo nad Maďarmi. Mesto je známe svojimi historickými pamiatkami: neskorogotickým farským kostolom, barokovým jezuitským kostolom a renesančnou radnicou. Práve tu stála väznica, v ktorej v roku 1924 uväznili Hitlera a od roku 1945 zločincov Norimberského procesu, z ktorých piati boli aj popravení.

Keď sme dorazili na zámok Unterdießen, zámocký park bol zapadnutý snehom, len príjazdová cesta a parkovisko boli úhľadne upravené. Hlasný štekot spoza ohrady zase svedčil o tom, že zámok je dobre strážený. Pozdĺž širokých zámockých schodov viseli staré rytiny a olejové maľby predchádzajúcich

majiteľov. Princezná Ludovika von der Leyen, Eugéniina neter, nás srdečne privítala a zaviedla do salónu, ktorý sa nachádzal hneď vedľa veľkej jedálne. Nešetrili sme otázkami, a tak sme sa o Eugéniinom živote dozvedeli veci, ktoré nám dovolili uvidieť ju v úplne inom svetle. Tu, v kruhu rodiny, ale aj v dedine ju nevolali inak ako „Eschi“ (nemecká verzia Eugénie). Princezná Ludovika nám tiež prezradila, ako o nej často počúvala hovoriť svoju mamu: „Eschi bola stelesnená dobrota.“

Ako sme obdivovali všetky tie umelecké skvosty, obrazy a osobné suveníry, padlo nám do očí niečo, čo pripomínalo monštranciu. Dr. Gehring veľmi skoro identifikoval, že je to oná „monštrancia s úlomkom kríža“,² ktorý sa často spomína v jej denníku. Keď sme otvorili zadné puzdro monštrancie, mohli sme si na nej všimnúť zvyšok rímskej pečate. Tento zlatnícky výrobok z čias baroka spredu typicky ozdobený drahými kameňmi sa sem pravdepodobne dostal z nejakého sekularizovaného kostola. Na prednej stene sa tiež nachádzal biely kríž, za ktorým bola uložená partikula. Podľa údajov dr. Gehringa by malo ísť o malé úlomky dreva, ktoré sa dotkli pravého Kristovho kríža a ktoré následne požehnal pápež. Považujú sa za skutočné relikvie a viaže sa na ne špeciálne požehnanie. V jedálni našu pozornosť najviac upútala starobylá olejomaľba skutočného holandského majstra, na ktorej bola v životnej veľkosti vyobrazená grófka Mária von Schönborn, o ktorej sa píše aj v denníku. Počas obeda vo veľkej jedálni sme si napokon pripomenuli, že Eugénia von der Leyen žila posledného

---

² Myslí sa monštrancia, v ktorej je umiestnený úlomok z kríža – odborné nazývaný partikula (pozn. prekl.).

tri a pol roka v týchto priestoroch a práve tu 9. januára 1929 aj zomrela.

Na tomto mieste si neodpustíme malú historickú poznámku: V roku 1647 sa na zámku Unterdießen narodil Filip Konštantín von Thurn a Taxis. Počas druhej svetovej vojny sem z Kolína preniesli svetoznámu plastiku „Občania z Calais“ od francúzskeho sochára Augusta Rodina a inštalovali ju v zámockom parku z bezpečnostných dôvodov, ale už v roku 1946 ju skupinka Francúzov vzala späť do Calais. Bronzový odliatok tejto sochy, ktorý má totožný názov „Občania z Calais“, si môžeme pozrieť aj v bazilejskom múzeu umenia.

Pius XII. – osobný priateľ rodiny von der Leyen

Na policiach s knihami v salóniku v Unterdießen stojí 24 objemných zväzkov – súborné dielo pápeža Pia XII. s jeho vlastnoručným podpisom, ktoré kniežacej rodine venoval ako dar. Matka princeznej Ludoviky, Mária Nives Ruffo della Scaletta, sa narodila 16. augusta 1898 a skoro mala možnosť spoznať a mať v úcte Eugénia Pacelliho, neskoršieho pápeža Pia XII., pretože bol jej učiteľom náboženstva. A prvou rodinou, ktorú ako pápež prijal, keď zasadol na pápežský stolec, bola práve rodina jeho niekdajšej žiačky – Marie Nives. Od tých čias pozýval rodinu von der Leyen každý rok k sebe na súkromnú audienciu.

Mária Nives pochádzala zo slávneho rímskeho kniežacieho rodu Borghese, z ktorého vzišiel aj jeden pápež – bol ním pápež Pavol V. Každému, kto navštívi Rím, toto meno navždy utkvie v pamäti, hlavne vďaka známej Villa Borghese. Ako sme už spomínali, bola to práve Mária Nives, matka princeznej Ludoviky, ktorá pápežovi pri svojej prvej návšteve po skončení druhej svetovej vojny osobne odovzdala denník princeznej Eugénie. Mária zomrela 6. augusta 1971 v Ríme a bola pochovaná v rodinnej hrobke vo Waali. Jej manžel, Eugéniiin synovec, knieža Otto Filip Ervín III. von der Leyen, sa narodil 31. augusta 1884 a zomrel v Ríme ako Mária 13. februára 1970 a takisto ho pochovali v rodinnej hrobke.

V nemilosti Hitlera

Už sme si povedali, že Adolf Hitler bol v roku 1924 uväznený v Landsbergu. Ale ešte nie o tom, že hneď v decembri ho predčasne prepustili na základe amnestie. Práve v Landsbergu sa mu dostalo jeho apokalyptických vízií plných nenávisti, ktorým padlo za obeť šesť miliónov Židov a ďalšie milióny ľudí zomreli vo vojne. V čase, keď Hitler vo väzení koncipoval svoj spis „Mein Kampf“, písala aj Eugénia svoj denník, vzdialená od neho len 10 kilometrov na juh a v mystickom pohrúžení do Boha. Aj inokedy sa Hitler ocitol v jej blízkosti – bolo to v známom „Orlom hniezde“ v Berchtesgadene, keď aj zakázal jej denník. Netrvalo však ani dvanásť rokov a Hitlerov sen o tisícročnej ríši (Reich) sa rozplynul a jeho boj skončil

samovraždou v bunkri Ríšskej kancelárie v Berlíne. Zatiaľ čo Eugéniin denník dodnes hlása nespočetným ľuďom novú nádej v Božie kráľovstvo (Reich), ktoré nikdy nezanikne.³

Dedinský kostol vo Waali

Popoludní sme v sprievode princeznej Ludoviky navštívili aj zámok Waal, na ktorom Eugénia strávila väčšinu svojho života. Navyše to bolo miesto, kde sa jej zjavovali úbohé duše z očistca a kde napísala aj svoj denník. Zámok Waal je postavený na miernom kopci nad dedinou toho istého mena, len pár kilometrov od zámku Unterdießen. Zaparkovali sme v blízkosti priestorov, v ktorých sídli kancelária správcu (k zámku totiž patrí i väčší pozemok a lesný majetok); v predĺženom krídle zámku sa nachádzajú aj izby pre služobníctvo.

Zámocké panstvo priamo susedí s kostolom vo Waali, na ktorom si ako prvé všimneme vysokánsku, impozantnú vežu. Ide o jeden z najkrajších novogotických kostolov vôbec, a to vďaka harmonicky vyváženému interiéru a umeleckým rezbárskym prácam miestneho stolárskeho majstra.

Eugénia prichádzala do kostola z hradného panstva a my sme zvolili tú istú cestu – krátkou chodbou sme vstúpili do takzvaného oratória určeného pre kniežaciu rodinu, ktoré sa

---

³ Autor sa tu očividne pohráva so slovíčkami ríša (nem. Reich) a kráľovstvo (Reich), ktoré vyjadruje rovnakým slovom, hoci sa tak nepoužíva. Považovali sme za potrebné na to upozorniť (pozn. prekl.).

často zmieňuje aj v denníku. Oratórium je tichá modlitebná miestnosť, z okna ktorej bolo pekne vidieť na hlavný oltár a zároveň chránila kniežaciu rodinu pred zvedavými pohľadmi, takže sa mohli nerušene modliť.

Keď sme kostol navštívili, prebiehala v ňom rekonštrukcia. Okrem veľkého obrazu Panny Márie, ktorý visel nad hlavným oltárom, sme sa zvlášť pristavili pri pravom bočnom oltári, za ktorým sa nachádza hrobka rodiny von der Leyen. Po pohrebe každého člena rodiny sa rodinná hrobka nanovo zamuruje a práve medzi jej múrmi odpočívajú aj telesné pozostatky Eugénie. Eugénia sa v tomto kostole často modlievala a mávala tu aj zjavenia, najčastejšie zjavenia starého rytiera pohrúženého do modlitby.

Prehliadka zámku Waal

Aby sme sa dostali na hrad Waal, museli sme prejsť po zľahka sa kývajúcej príjazdovej rampe. Napravo od cesty stojí pivovar, kde sa ešte počas prvej svetovej vojny varilo pivo. Zaujímavosťou zámku Waal, ktorý po druhej svetovej vojne navštevovali v hojnom počte najmä Američania, je jeho široké schodisko a výťah – vôbec prvý výťah v Bavorsku. Mal úzku štvorcovú šachtu, v ktorej sa pohybovalo protizávažie a dole sa nachádzala kľuka, ktorou sa ručne poháňal.

Interiér, najmä veľká a malá jedáleň, kancelária, fajčiarska miestnosť a ďalšie, upúta svojou historickou výzdobou. Osobitný dojem vo mne zanechala veľká olejomalba s vyobrazením kniežata Jána VI. von der Leyen – arcibiskupa v Trieri (1556 – 1567).

Izba, v ktorej bývala Eugénia, sa nachádza na západnej strane a má rozmery približne 5 x 5 metrov. Podľa svedectva princeznej Ludoviky už nie je v pôvodnom stave, jedine kachle a posteľ zostali tam, kde predtým. Kto čítal denník, vie, že Eugénia si v tejto izbe prechádzala veľkými a ťažkými skúškami: dostávala videnia a bola svedkom strašných vecí, ktoré všetky musela pretrpieť, takže neraz zostala celkom vyčerpaná. Ale Boh jej vždy zoslal potrebnú silu, aby to všetko podstúpila ako zmiernu obeť za duše v očistci. Určite nepreháňame, ak povieme, že na zámku Waal i na zámku Unterdießen Eugénia dozrela na sväticu.

Len čo sme vyšli z Eugéniinej izby, ozvala sa ohlušujúca rana, ktorá otriasla celým zámkom. Princezná Ludovika nám vysvetlila, že neďaleko zámku leží letisko NATO, a postažovala sa, že zámok veľmi trpí hlukom lietadiel, hlavne vo chvíli, keď lietadlo prelomí zvukovú bariéru.

Rodina von der Leyen

Z rodiny von der Leyen pochádza veľa mužov a žien, ktorí zohrávali v cirkevnom živote vedúce postavenie. Z tohto početného zástupu spomeňme aspoň niekoľko mien:

Juraj II., pomocný biskup v Trieri † 1533

Šimon, opát v Maria Laach † 1512

Bartolomej II., dekan v Trieri † 1587

Margaréta, opátka † niekedy po roku 1553

Karol Gašpar II., arcibiskup a kurfirst v Trieri † 1676

Damián Hartard, arcibiskup a kurfirst v Mainzi † 1678
Lothar Fridrich, kanonik v Trieri a Wormse † 1640
Anna Eleonóra, priorka v Engelpforten † 1698
Mária Agnes, opátka v Marienbergu pri Bopparde † 1731
Damián Fridrich, kanonik v Kolíne, Mainzi a Würzburgu
† 1817
František Ervín Silvester, kanonik vo Würzburgu
a Bambergu † 1809⁴

Vieš dvojaký život nie je ľahké

Eugénia von der Leyen musela viesť dvojaký život. Život, ktorý ju – ako vyčítame medzi riadkami denníka – po duševnej stránke nesmierne vysiloval. Tomu, že mala zjavenia, sa prizeral len malý dedičný princ Wolfram a domáce zvieratá, inak nik. Ani o zjaveniach s nikým nesmela hovoriť, nanajvýš so svojím duchovným vodcom, čo pre ňu ako ženu nebolo vôbec ľahké.

Musíme si uvedomiť, že ak sa niekde prihodí nadprirodzené javy z vôle samého Boha, nie je to maličkosť. Ocitneme sa zrazu v úplne inom svete, podobne, ako keď sa cez televízne vysielanie prenesieme do cudzieho prostredia. Všetko, čo zažívame v pozemskej sfére, zostane viac-menej na povrchu, zatiaľ čo kontakt s posmrtným životom je oveľa intenzívnejší. Ako keby bol človek napojený na silný prúd elektriny, ktorý nie je

---

⁴ Citované z knihy Wolfgang Krämer: *Beiträge zur Geschichte des mediatisierten Hauses von der Leyen und zu Hohengeroldseck im 16. Jahrhundert*. Gauting pri Mníchove, 1964.

schopný fyzicky zvládnuť a pod náporom ktorého by sa bez pôsobenia osobitnej Božej milosti iste zlomil.

Spomienky starej vidiečanky

Na záver našej celodennej návštevy nás princezná Ludovika zaviedla k jednej staručkej vidiečanke, vdove po učiteľovi Jozefovi Feistlem, ktorá veľmi dobre poznala Eugéniu von der Leyen a ochotne sa s nami podelila o svoje spomienky: „Princezná Eschi bola znamenitá žena, veľmi zbožná a dobrosrdečná. Mnohí jej rovesníci mali liberálne názory, no ona zmýšľala skrz-naskrz kresťansky. Žila v úplnej jednoduchosti, dokonca pomáhala roľníkom pri skladaní sena, keď sa blížila búrka. V každej situácii vedela uhádnuť, čo by bolo najlepšie, a vždy všetkých obdarúvala úsmevom. Horlivo podporovala misie, vyšívala omšové rúcha alebo v okolí organizovala misijné zbierky. Ako slobodná sestra kniežata bola v dedine veľmi obľúbená a vážená.“

Pani Feistleová sa rozpomätala aj na hodinu Eugéniinej smrti, čím nám poskytla cennú informáciu: údajne zomrela 9. januára 1929 o 4.00 ráno. Opýtal som sa jej, či Eugénia zvykla podnikáť väčšie cesty, ale vraj si len pamätá, ako cestovala k sestrám: k barónke Aretin⁵ do Adeldorfu a barónke Júlii

---

⁵ Syn tejto barónky – barón Ervín Aretin – je autorom knihy *Fritz Michael Gerlich. Martyr našich dní*. Verlag Schnell & Steiner, Mníchov. Gerlich napísal veľké dvojväzkové dielo o Terézii z Konnersreuthu.

Frankenstein do Ullstattu v Hornom Fransku. Pani Feistleová nám ďalej podrobne opísala, ako sa vo Waale desať rokov po sebe hrávali pašiové hry, podobné tým v Oberammergau ležiacom len 80 kilometrov odtiaľ. Väčšinu týchto hier mal napísať Eugéniin duchovný vodca otec Sebastián Wieser, napríklad hru o svätom Františkovi alebo o Jozefovi Egyptskom. „Obyvatelia Waalu bývali naozaj dobrí herci...“ poznamenala pani Feisleová.

V liste zo 7. februára 1979 doplnila táto pani ešte niekoľko skutočností: „Princezná Eugénia veľmi túžila vstúpiť do kláštora, ale pre jej zlý zdravotný stav ju nikdy neprijali. Dokonca vtedy navštívila všetky domy, aby sa rozlúčila... Vo Waale existoval aj jeden zaujímavý zvyk: každá šľachtičná, ktorá zomrela, darovala miestnemu kostolu šaty, v ktorých sa vydávala. Matka princeznej Ludoviky – Mária Nives Ruffo della Scaletta, rodená Borghe-se, z Ríma – venovala farskému kostolu nádherné bledomodré omšové rúcho s kvetmi a strieborným lemovaním. Duchovný otec Pfersich toto rúcho prijal a nosieval ho na mariánske sviatky. Ale dnes sa už takéto jedinečné kusy, zdá sa, nenosia...“

Viera v duchovné bytosti a duše v očistci bola v nej hlboko zakorenená

Okolie zámku Unterdießen sa nazýva Líščím údolím (Fuchstal). V súvislosti s Eugéniiným denníkom sú pozoruhodné dva fakty z tunajšej histórie – z nich prvý uvádza miestna kronika, podľa ktorej sa v tejto oblasti v minulosti verilo na duchov. Viera na duchov bola kedysi rozšírená všade a medzi všetkými

národmi, nevznikla náhodne, ale ako tvrdí parapsychológia, má reálne príčiny. Predsa len sa zdá, že ľudia tohto údolia boli osobitne vnímaví na veci z druhého sveta, čo potvrdzuje aj údaj, ktorý sme zistili pri našom dôkladnom pátraní: v roku 1694 tu bolo založené bratstvo, ktoré malo za cieľ pomáhať duším v očistci.⁶

Pravda o očistci je taká, že kým tu na zemi môžeme ešte dúfať v Božie milosrdenstvo, tam už prevažuje spravodlivosť. A to, že vo Waali majú všetci vycibrený zmysel pre spravodlivosť, dosvedčuje nasledujúci výrok o jednom dávnom statku v Oberdießene, ktorý bol pokladaný za „sudcovský stolec“ široko-ďaleko:

„Sudca, súd ma spravodlivo, si len Boží služobník.
Keď nebudeš, pred Bohom nezastane sa ťa nik.“

Lorelei a von der Ley

Odkiaľ vlastne pochádza priezvisko von der Leyen? Podľa informácie, ktorú nám zanechala princezná Ludovika, sa tento rod pôvodne nazýval De Petra (nemecky: „Zo skaly“). Slovíčko Ley pochádza zo starogermánčiny a znamená „skala“. Počujeme ho aj v názve, ktorý tu všetci poznajú: „Lorelei“. Lore bola mýtická vodná rusalka, slovo Lorelei potom znamená: „Skala rýnskej rusalky Lore“. Je to totiž rieka Rýn, na brehu ktorej sa týči skala Lorelei. Nachádza sa medzi St. Goarshausenom a Oberweselom

---

⁶ B. Härtenberger: *Naša vlasť vo Fuchstali*. Unterdießen 1973.

a siaha do výšky cca 132 metrov. Je známa tým, že spôsobuje veľmi silnú ozvenu. Meno Lorelei použil básnik Clemens Brentano v jednej zo svojich básní; Josef Freiherr z Eichendorffu a Heinrich Heine zase o tejto vodnej víle napísali viaceré ódy. Vždy keď sedela Lorelei na skale a prečesávala si vlasy zlatým hrebeňom, svojimi očami tak počarila lodníkom, že nevedomky naviedli svoje lode na skaly. Eugénia von der Leyen – ktorej meno malo s Lorelei spoločný koreň „ley“ – takto priťahovala duše ľudí, i zosnulých. Rozdiel bol v tom, že ich nezamýšľala obalamutiť, aby zahynuli. Túžila im, hlavne duším v očistci, ponúknuť svoju materinskú pomoc, so srdcom dokorán im dala všetko, čo mala. Eugénia sa často pýtala duší, prečo prichádzajú práve za ňou, a dostávala odpoveď: „Lebo cesta k tebe je vždy otvorená!“

Svätá Katarína Janovská

V dejinách Cirkvi nie je nijakou novotou, ak sa duše v očistci spojili práve so šľachtickou dcérou. Aj svätá Katarína Janovská († 1510) mala početné zjavenia úbohých duší a bola potomkom veľmi vznešeného rodu Fieschia, z ktorého pochádzali až dvaja pápeži – Innocent IV. a Hadrián V. Spis „Traktát o očistci“ je dielom Kataríny Janovskej, ktorú všetci považujú za „duchovný zjav vyššieho stupňa“. Janovský notár Ettore Vernazza o nej napísal:

„Keď sa táto presvätá duša počas svojho telesného putovania v jednej chvíli ocitla v očístnom ohni spaľujúcej Božej lásky, ktorý ju úplne strávil a očistil od toho, čo ešte na

nej bolo potrebné očistiť, dostala túto skúsenosť, aby sa pri svojom odchode z pozemského života znova mohla ukázať pred zrakom Boha, svojej ľúbeznej lásky. Prostredníctvom tohto ohňa lásky vo svojej duši tiež poznala, v akom stave sa nachádzajú duše veriacich na onom mieste očisty, kde každá škvrnka i tieň hriechu musia byť očistené, ak ešte neboli očistené v tomto pozemskom živote. A podobne ako sa sama v očistnom ohni božskej lásky s touto láskou zjednotila a úplne sa podvolila všetkému, čo v nej pôsobila, práve tak uvidela položenie duší, ktoré sú v očistci.“⁷

Svätú Katarínu Janovskú právom možno nazvať „teologičkou očistca“. Svätý František Saleský, ženevský biskup, nevedel dosť vynachváliť jej *Traktát o očistci*⁸ a všetkým odporúčal, aby ho čítali.

Tri sestry v duchu

V bezprostrednom okolí Eugénie von der Leyen žili kedysi dve duchovne si blízke ženy, ktoré sa v roku 1721 aj stretli na spoločný rozhovor: jednou bola blahoslavená Krescencia

---

⁷ Citované podľa prof. Ferdinanda Holböcka: *Očistec*. Christiana-Verlag, Stein am Rhein, s. 85. Prof. Holböck publikoval aj samotný „Traktát o očistci“ spolu so životným príbehom svätej Kataríny Janovskej pod názvom *Teologička očistca* v tom istom vydavateľstve Christiana.

⁸ V slovenskom jazyku vydal *Zachej.sk*, 2016.

z blízkeho mestečka Kaufbeuren a druhou Mária Anna Lindmayr (1657 – 1726). Rovnako ako Eugénia von der Leyen aj Mária Anna Lindmayr si viedla denník, v ktorom väčšinou opisuje zjavenia duší v očistci. Zjavenia a kontakt s úbohými dušami mala aj Krescencia, ale jej apoštolát sa nesústredil výlučne na ne. Odporúčam aspoň raz si prečítať knihu od Artura Maximiliána Millera o tejto mystičke.⁹

Duchovná príbuznosť všetkých troch je až nápadná: Eugénia von der Leyen, Krescencia z Kaufbeurenu a Mária Anna Lindmayr vytvárajú akýsi triumvirát, ktorý k sebe patrí nielen geograficky, ale aj duchovne a duševne.

Kraj okolo Waalu bohatý na duchovné dary sa môže pochváliť ešte aj básnikom Petrom Dörflerom, ktorý sa narodil v roku 1878 a vyrastal v Untergermaringene a Waalhauptene. Jeho divadelné hry *Keď ešte žila moja matka* a *Syn šenkára* sa hrali po obciach široko-ďaleko. Čo je zaujímavé, Peter Dörfler vo svojich troch románoch rozpráva o osude žien, ktoré hoci neboli vydaté, znamenali pre svoje rodiny a spoločnosť veľký prínos. „V Judithe Finsterwalderovej (1916), ale aj v slobodnej mlynárovej dcére Apolónii a v starej dievke Michline vytvoril Dörfler tri neopakovateľné ženské postavy, ktoré svojou životnou obetou prerástli seba samé a stali sa požehnaním pre druhých.“¹⁰

---

⁹ Maximilián Miller: *Svätá Krescencia z Kaufbeurenu. Život švábskej mystičky*. Christiana-Verlag, Kißlegg-Immenried.

¹⁰ Der Grosse Herder, 1953, II/I, s. 487.

Učiteľ od Bodamského jazera

Moja cesta za Eugéniou von der Leyen, do jej bydliska, ma viedla pozdĺž Bodamského jazera a mne na myseľ ustavične prichádzala spomienka na Henricha Susa z Kostnice (1295 – 1366).¹¹ Nevieť síce, či Eugénia čítala jeho knihy, ale myslím, že vedome či podvedome bol jej učiteľom. Téma očistca a úbohých duší v očistci bola preňho veľmi dôležitá a Cirkev vo všeobecnosti akceptovala jeho učenie. V šiestej kapitole jeho diela *Vita* čítame:

„V tom čase mu vo videniach boli zjavené mnohé veci, budúce i skryté, a Boh mu dal osobne, podľa jeho schopností, pocítiť, aké je to byť v nebi, v pekle a v očistci. Nebolo preňho nič nezvyčajné, že sa mu pred zrakom ukazovali duše, ktoré už odišli zo sveta, a oznámili mu, ako sa im vodí, čím si presne zaslúžili svoje pokánie, ako by im mohol pomôcť alebo aký život vedú pred Bohom. Okrem toho sa mu zjavil aj Ján Futerer zo Štrasburgu a blažený Majster Eckhart, ktorý mu vyjavil, že spočíva v nevidanej sláve a že jeho duša sa rozplýva v Bohu. Boží služobník sa ho teda neváhal opýtať, či by mu neprezradil odpoveď na dve otázky, z ktorých prvá znela: Ako prebývajú v Bohu tí ľudia, čo prežívajú svoj život v odovzdanosti najvyššej

---

¹¹ Spis Henricha Susa s názvom *Knižka o láske* vyšiel v rámci publikácie *Po cestách mystikov k Božej láske* vo vydavateľstve Zachej.sk v roku 2021 (pozn. vyd.).

Pravde? Načo on odpovedal, že nikto nedokáže slovami vyjadriť, do akých božských hĺbok sú takíto ľudia ponorení. Boží sluha sa ďalej spýtal: Aké skutky sú najvýhodnejšie pre človeka, ktorý chce dosiahnuť to najvyššie spojenie s Bohom? A dostal odpoveď: Asi ten, že by sa v hlbokom pohrúžení zamyslel nad svojím životom a všetky veci prijímal ako od Boha, nie ako od stvorenia. Zároveň by sa mal obrniť trpezlivosťou voči všetkým ľuďom, ktorí sú ako draví vlci...

Ten druhý brat – Ján – mu v zjavení ukázal i rozkošnú krásu svojej oslávenej duše. Jeho Henrich tiež poprosil, aby mu objasnil niektoré otázky, napríklad: Aké skutky človeku najviac priťažujú a ktoré sú najužitočnejšie? Ján mu nato odvetil: Neexistuje nič bolestivejšie a zároveň nič užitočnejšie pre človeka, ako keď sa človek pokorne a trpezlivo zriekne svojej vôle a odovzdá sa úplne do vôle Božej.

Henrichov otec, ktorý viedol veľmi svetský život, sa mu po smrti zjavil a so smútkom mu porozprával o strašných trestoch, ktoré si takým spôsobom života privodil. Keď mu Henrich poskytol pomoc, akú od neho otec potreboval, prišiel mu oznámiť, že jeho trest bol zmazaný. Ukázala sa mu aj tvár jeho matky, ktorej srdce i telo Boh počas pozemského života použil na rôzne zázraky, a spolu s ňou veľká zásluha, ktorú mala u Boha. Tú istú výsadu mu doprialo nespočetné množstvo ďalších duší, a tak Henrich

našiel záľubu v príhovore za duše a neraz v nej pocítil útechu.“¹²

Tieto štyri zjavenia, ktoré blahoslavený Henrich výslovne spomína, neboli jediné, ktoré dostal. Mal v živote obdobie, keď sa radikálne obrátil k Bohu, takže odmietal všetky zbytočné kontakty, venoval sa modlitbe a podujal sa na skutky pokánia, ktoré boli priam nad ľudské sily. Jeho zjavenia ho len povzbudzovali v rozhodnutí a utešovali ho, kedykoľvek naňho dopadol smútok alebo malomyseľnosť. Na druhej strane cítil vo svojom srdci radosť a jasot vždy, keď uzrel, ako nejaká duša vstupuje do neba. Ak zbadal v očistci niekoho, koho poznal, prebúdzať sa v jeho citlivej duši veľké odhodlanie a úmysel pomôcť. Dôverný kontakt s úbohými dušami Henricha Susa viedol k tomu, aby často uvažoval o očistci. Preto sa nielen horlivejšie modlil a kajal za duše v očistci, ale aj pre svoj život vytýčil niekoľko základných predsavzatí.

Vo svojej útlej *Knižke o večnej múdrosti* Henrich zapája do svojho chválospevu aj očistec a trpiace duše, keď píše: „Pane, ešte viac chcem povedať: Ak by ti bolo na chválu, aby som zaraz odišiel z tohto života a 50 rokov horel v očistnom ohni, Pane, som hneď ochotný to podstúpiť. Požehnaný očistec, ktorý na mne zjaví tvoju chválu.“

A o niečo nižšie čítame: „Nežný môj Pane. Túžim, aby pred tvojou tvárou neustále zaznievala chvála podobná veľ-

---

¹² Henrich Suso: *Nemecké mystické spisy*. Zo strednohornonemeckého jazyka preložil Georg Hofmann, Patmos-Verlag, Düsseldorf, 1966.

kej, plesajúcej radosti anjelov, keď im tvoja tvár zvestovala, že obstáli v skúške na rozdiel od tých druhých. Podobná chvále, akou prekypujú duše v očistci, keď vychádzajú z väzenia plného hrôzy pred teba a po prvýkrát zhliadnu tvoju radostnú a láskyplnú tvár.“¹³

Zjavujú sa úbohé duše v podobe zvierťa?

Mnohí čitatelia Eugéniinho denníka si len ťažko vedia vysvetliť, ako to, že sa jej niektoré duše zjavovali v podobe zvierťa, neraz odporného až odpudzujúceho výzoru. Napríklad istý Egolf sa jej ukázal ako obrovská opica „s blčiacimi očami“ a Mária R. s telom hada, čo aj sama vysvetlila: „Je to obraz môjho života: krivých prisah, veľkého množstva klamstiev a pretvárek.“

Na začiatok treba povedať, že aj ostatní vizionári a vizionárky vídali duše v podobe zvierťa. Svätej Brigite Švédskej raz Kristus počas zjavenia povedal: „Duchovné veci sa ti neukazujú také, aké sú. Vidíš ich v zmyslovej podobe, v symbolickom šate, aby ich tvoj duch vedel prijať.“

Lekár a chirurg dr. Justin Kerner, evanjelik, vo svojej knihe *Vizionárka z Prevorstu*¹⁴ píše, že tejto vizionárke akýsi duch riekol: „Podoba, v akej nás vidíš, odráža naše zmyšľanie. Ak som

---

¹³ Henrich Suso: *Knižka o večnej múdrosti*. Preložila Oda Schneider, Gegenbauer, Wil SG, 1966.

¹⁴ Justin Kerner: *Vizionárka z Prevorstu*. 3. vydanie, Verlag J. F. Steinkopf, Stuttgart, 1973.